

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 1. Proponitur 1. Fundamentum petitum ex ratione causæ
primæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

QUARTUM ABSURDUM proponit Lessius. Ista prædeterminatio præcipue respectu causarum necessariorum, si causa secunda agat in multis subjectis, vel est una, vel multiplex? Si una; contra est, quia illa generalis prædeterminatio, non magis determinat solem ad calefaciendum A, quam B, quod tamen actuali determinationi repugnat, quâ causa ad effectus individuos determinari debet. Si autem sit multiplex, innumerabiles erunt v.g. in sole, & singulis ferè momentis mutabuntur, eritque in nostra potestate solem alterare, applicando diversa corpora in quâ agat.

QUINTUM ABSURDUM. Quia prædeterminatio est non absimilis fato, & sic qui furantur, dicere possent, se non posse non furari, eò quod prædeterminati sint ad furandum.

DIFFICULTAS II.

De Fundamentis Prædeterminantium.

Punctum Difficultatis 1.

Proponitur primum Fundamentum, petitum ex ratione causæ primæ.

OBJICIUNT 1. Deus est causa prima, ergo prius agit, quàm causa secunda; ergo non tantum debet concurrere cum causa secunda concursu simultaneo, sed & antecedenti; ergo & prædeterminare.

RESPONDETUR. Neg. omnes illationes factas: dictum enim est, quod ratio causæ primæ, non requirat prius agere, sed tantum ita agere, ut neque in esse, neque in operari dependeat ab illo, cætera autem ab illa dependeat.

INSTAT 1. Alvarez. Causa secunda habet esse ab alio; ergo & operari.

RESPONDETUR. Etiam per Nos causa secunda habet operari ab alio, duplici ex capite, quia & potentiam agendi habet ab alio, & quia sola sine concursu Dei, operationem non ponit; sed non habet operari eo modo à Deo, quo habet ipsum esse; quia respectu sui esse merè se passivè & acceptivè habet; respectu autem operari, non se habet merè passivè, sed effectivè, & per concursum.

INSTAT 2. Idem. Causæ creatæ sunt instrumenta; Ergo prædeterminantur à Deo. Ant. Prob. ex S. Thoma, quia causa creata, non potest esse principalis causa; quia esse, est actus universalissimus, in quem tantum Deus, ut causa principalis influere potest. Conseq. autem prob. quia de ratione instrumenti est, agere ut motum à principali, adeoque prædeterminatè.

RESPONDETUR 1. Neg. Ant. mens autem

S. Thom. explicatur. Esse dupliciter spectari potest, vel secundum rationem suam communem; & sic causa creata, respectu illius esse, in tota latitudine sumpti, non potest esse causa principalis; multa enim sunt, ad quæ producenda, se extendere creatura, non potest. Rursus Esse potest spectari contractum & determinatè; & sic causa secunda, ponere potest ejusmodi esse, tanquam causa principalis, sicque homo generat hominem, leo leonem.

RESPONDETUR 2. Neg. Conf. probatio. ni ejus satisfieri in primis potest dicendo, quod de ratione instrumenti conjuncti, sit, non agere nisi motum, non tamen de ratione instrumenti separati. Aliâ via eidem probationi consequentiæ satisfieri potest, ostendendo, quomodo causa prima moveat secundam, scilicet collatione principii, sive elevativi potentia, sive per immisionem cogitationum, quas Aristoteles dicebat immitti, à bona fortuna.

INSTAT 3. Alvelda apud Oviedo. Operatio causæ secundæ, ut est à causa secunda, est formaliter à Deo; est enim quid creatum. Ergo Deus non concurret solum per concursum simultaneum, sed per antecedentem, quia per concursum simultaneum, effectus quatenus formaliter dependet à causa, non dependet à Deo proximè, sed tantum remotè, quatenus scilicet pendet à causa secunda, quæ ipsa postea pendet à Deo.

RESPONDETUR. Neg. Conf. Ad prob. dicitur in re ipsa per idem pendere actionem à Deo, & à creatura; quia illa dependentia, est ipsamet rei entitas, quæ & respectu Dei, & respectu creaturæ eadem est, ex modo nostro tamen concipiendi per aliud dependet à Deo, per aliud à creatura, ratione diversorum connotatorum, consequenter non dependet à Deo, illa actio tantum ex eo, quod dependeat à creatura, quæ ipsa dependet à Deo; sed etiam dependet in nostris principiis ab ipso Deo influente in illam actionem; licet aliud connotatum habeat, in quantum dependet à Deo, aliud in quantum dependet à creatura, sic v.g. in quantum formaliter est via Athenas Thebis, non est via Thebas, ratione diversi connotati; & tamen non inde sequitur per aliquid aliud, illam viam, esse Thebas; ita nec sequetur effectum, aut actionem per aliquid aliud esse dependentem à Deo; quamvis ex modo nostro concipiendi alia sit dependentia à Deo, alia à creatura, alia inquam dependentia ratione connotatorum; sicut aliud est connotatum Athenæ, aliud Thebæ. Colliges hinc, nec à nobis doceri, nec ex nostris principiis sequi, quod effectus vel actio nostra in tantum non nisi pendeat à Deo, in quantum pendet causa secunda à Deo; cum & ipsi illi effectus & actio, pendeant à Deo.

INSTA-

INSTABIS 4. Deus est prima causa liberi arbitrii, & effectum liberorum; ita ut liberum arbitrium, sit illi subordinatum; hic autem ordo aliter salvari non potest, nisi dicatur, Deum prius naturā causare consensum.

RESPONDETUR. Ut salvetur hæc subordinationatio, sufficere quod creatura vim agendi accipiat à Deo multoque magis ratione v. g. compriincipiorum elevantium potentiam liberam, vel ratione cogitationum, quas appellat Aristoteles à bonā fortunā, quæ etiam complent potentiam in agendo. Hinc concedi potest Deo prius agendi, stans in collatione dictorum compriincipiorum profecta à Deo, licet adhuc illa compriincipia sint indifferentia; consequenter non recurrendo ad hoc, quod Deus prius naturā, causet effectum.

INSTABIS denique cum Alvarez, si voluntas operaretur sine prævia motione, hoc ipso esset primum agens: illud enim est primum agens, quod operatur independentem ab alio, & sine prævia motione.

RESPONDETUR ex jam dictis. Negando quod voluntas nostra independentem à Deo agat, à quo accipit esse, vim, compriincipia agendi promoueturque per cogitationes, quæ sunt in nobis sine nobis. Quæ omnia appella si vis prævia motionem.

Rursus à negatione partis essentialis, valet consequentia ad negationem compositi; cum ergo essentialiter ratio causa primæ sit, & independentiæ entitatis, & negatione præmotionis, cum primum negetur de creatura, hoc ipso negatur esse illam primum agens. Addo, hanc propositionem primum agens est, quod operatur independentem ab alio, & sine prævia motione, si sumatur in rigore, negari debet: est enim similis huic; Homo est animal rationale implume, bipes, quæ propositio agorose loquendo, negari debet; nam in supposita materia sensus illius est esse de definitione hominis, esse rationale, & esse bipedem; cum tamen ratio bipedis etiam iis, quæ non sunt hominibus, convenire possit: Cum autem hoc quod est agere sine prævia motione prædeterminante conveniat etiam iis, quæ non sunt Deus, v. g. causis necessariis, ideo negari debet dicta propositio, cum contineat etiam definitionem prius agentis.

Punctum Difficultatis 2.

Proponitur secundum Fundamentum, petitur ex indifferentia voluntatis indigentis determinari. Hinc

OBJICIUNT 2. Causa indifferens non potest determinatum causare effectum, causa libera est causa indifferens. Ergo.

RESPONDETUR. Neg. absolute Majorem quæ probat, ut profertur, etiam Deum cum libero, indifferens, & non necessitatus sit ad agendum, non posse, determinatum producere effectum. Vera ergo solum est, quod causæ indifferentes ex defectu non possint determinatum producere effectum, & ita æquilibrium indifferens ad motum hujus, vel illius, non potest producere motum non nisi hujus; sed falsa est de causis indifferentibus, propter dominium actionis.

INSTABIS 1. Causa secunda vel determinatur à Deo, vel seipsam determinat ut agat. Si determinatur à Deo, ergo datur physica prædeterminatio; Si seipsam determinat, ergo non Deus determinat seipsam ad agendum cum causa libera, sed creatura determinat Deum; Ergo ulterius Deus non est primum liberum, aut saltem non solus est primum liberum.

RESPONDETUR. Causam secundam liberam seipsam determinare, sed Deo ad illam ipsam determinationem concurrente. Ad primum illatum dici potest, Deum determinare seipsam determinatione ad intrā, quia scilicet liberè se determinavit, ad salvandam libertatem creaturæ, de præbendo temperato libertati illius concursu, cum potuerit non salvare illam libertatem, quæ determinatio est ad intrā, & à nulla creatura causari potest; Determinat item seipsam Deus ad danda compriincipia necessaria, ad dandas cogitationes, quæ sunt in nobis sine nobis. Sed ad extrā creatura determinat concursum Dei ad hanc potius partem, quàm ad illam, hoc ipsum Deo volente, & ad hanc determinationem concurrente. Nec ulterius inde sequitur, Deum non esse solum primum liberum: quia de ratione primi liberi est, non supponere ad sui libertatem, actum alterius à se voluntatis, quæ determinet illam libertatem; hoc ipso enim illud primum liberum non esset primum liberum; quia supponeret ante se alius libertatem servantem suam libertatem. Tale autem decretum supponit libertas creata, decernens, indemnem servare libertatem creatam; & quia liberum quod est Deus non præsupponit ante se determinationem suæ libertatis, quæ scilicet determinet Deum ad salvandam indemnem libertatem humanam. Determinat item Deus, seipsam, ad danda compriincipia vel cogitationes, quæ sunt in nobis sine nobis; ideo adhuc Deus, est primum liberum, etiam comparatè ad creatam liberam actionem. Dici etiam posset, creaturam determinari à Deo, determinatione quā creatura seipsam determinat; sicut potest dici, Deum facere parietem album albedine, quæ illum dealbat, præcipue quia hanc determinationem quā seipsam determinat libertas non producit sola, sed cum concursu Divino, determinat item selectione hujus potius auxilii quàm illius.

M

Ex

R. P.
H. M. LOD
anowski
Tom. I. e. Z.
D. VI
S